

Zpráva o činnosti sboru v roce 2021

Bratři a sestry v Kristu,

Úvaha

pomalou končím svůj čtvrtý rok ve Vašem sboru. Rok 2020 a 2021 byly formovány pandemií Covid-19, která značně poznamenala vztahy v naší společnosti. Počáteční proklamace solidarity a jednoty velmi záhy nahradilo hledání viníků, strach a nejistota byly hlavním tématem českých i evropských médií. Žili jsme v emočně velmi vypjaté době, podepsala se i na našem sboru. Ano, i v našem okolí lidé na nemoc umírali. Měli jsme strach o naše seniory, o lidi s podlomeným zdravím, o naše nejbližší. Společné nesení břemen, vzájemnost a blízkost, opora v bratřích a sestřích, vše, co po staletí neslo křesťanskou rodinu víry nejrůznějšími protivenstvími a temnotou, to vše v době pandemie až překvapivě těžko naplňovalo. Bylo to dáno mnoha omezeními společenského, a tedy i sborového života. Bylo to ovšem dáno i naším strachem. Náhle jsme byli uzavřeni ve svých domovech, odříznuti od sborových aktivit, často bez kontaktu, úsměvu, podané ruky. Společné slavení eucharistie, zpěv, modlitby, sborové dny plné ruchu a rozhovorů, to vše buď zmizelo, nebo to dostalo velmi komorní ráz. Úsměv i mimiku jsme ukryli pod roušky, rozdrobili jsme se na malé, hygienou akceptovatelné skupinky, dostali jsme strach z reálného lidského kontaktu. Když nad minulými dvěma roky přemýšlím, napadá mě, že pod hrozbou smrti jsme přestali mít radost ze života.

To vše samozřejmě nespadlo z čista jasna, dlouho jsme k podobné situaci směřovali. Může za to nejen vynález internetu a rostoucí blahobyt, může za to i naše genetická výbava. Člověk je tak zkrátka evolučně uzpůsoben. Živočišně se stal neadaptabilnějším tvorem na planetě díky své mysli, představitosti, schopnosti simulace ohrožení. Člověk neustále vytváří krizové scénáře, a to i ve chvílích, kdy se o žádnou krizi nejedná. Dělá to proto, aby byl připraven na pohotovou reakci, počítá s tím nejhorším, připravuje se, jakoby neustále přemýšlel a zvažoval plány útěku z potenciálního nebezpečí. Právě toto chování nás zřejmě dostalo na vrchol živočišné pyramidy. Jenže já věřím, že podstata člověka není jen v jeho živočišném původu. Židé říkávají, že člověk se člověkem nerodí, člověk se člověkem stává. Člověk je ve svém člověčenství úspěšný jen s určitou porcí jistoty, s rozvahou a klidem, které ovšem jakoby nebyly součástí jeho podstaty. Přicházejí zvenčí v podobě Boží podané ruky, v podobě podané ruky lidské, v podobě opory druhého. Vztahy jsou to, co člověka nese dál a výš, co člověka utváří, tak trochu jej vyjímá z živočišné říše. Vztahy brání panice, vytvářejí bezpečný prostor. Vztahy jsou to, co se člověku v novém tisíciletí opravdu nedaří. Tolik oceňovaná svoboda, nezávislost a individualita přinášejí často pocity samoty, opuštěnosti, vydání na pospas, zahrnutí do kouta. Lidé jsou podráždění, protože se ztrátou vztahů ztrácí jistotu. Obklopují se falešnými jistotami, tu administrativními, tu majetkovými. Ekonomické hledisko a rostoucí blahobyt staly se měřítkem všeho a netřeba je dále rozebírat. Administrativní přebujelost pak souvisí s představou, že když bude vše taxativně zapsáno a vyjmenováno, vytvoří se bezpečný prostor. Jenže bezpečný prostor se nevytvoří ani kumulací majetku ani rostoucím počtem formulářů a vyžadovaných souhlasů. Oboje se naopak stává dalším hřebíčkem do rakve mezilidských vztahů. Oboje zasahuje také náš sbor. Obětavost na společném díle se stále hůře vysvětluje, boj o každé slovíčko či formulaci sborové administrativy jakoby neustále zvěstovalo prostor vzájemné nedůvěry.

Útěk do on-line prostoru je dalším fenoménem bortících se vztahů, selektivní vyhledávání stejné názorové skupiny, euforie z virtuálního přijetí a souznění, navozený pocit bezpečí, neboť mohl-li se kdykoliv odpojit, mám zdánlivě věci pod kontrolou. Mám za to, že vztahy se nedají dělat na dálku a neutváří se např. na internetu. To jsou jen iluze vztahů. Bible říká, že vztah je, když s někým jdete kus cesty. S Bohem i člověkem se chodí. To je pohyb. To je narušení vlastní komfortní zóny. Druhého ve vztahu pak nelze jednoduše zablokovat, zakázat, vypnout. Takový vztah neznamená jen souznění, ale také názorové třibení. Vztah nelze (administrativně) vymáhat, ale je nutné jej budovat, není dán v první řadě smlouvou, ale láskou, tj. přijímáním člověka i Boha takové, jací jsou. Lásky k druhému musí vyrůst z reality druhého, nikoli z vlastních představ o druhém; ve druhém případě se jedná o sebelásku, kdy nevědomky říkáme: Nemám rád TEBE, ale své představy o TOBĚ. Místo reálného TY nastoupilo vlastní JÁ.

Možná jste překvapeni, že místo výčtu statistických údajů zde takto přemýšlím o stavu společnosti. Nicméně možná nyní rozumíte tomu, proč jsem v době pandemie odmítal dělat bohoslužby on-line, proč považuji za důležité fyzické setkávání, zpěv či společné jídlo, společnou eucharistii. Být s druhým ve vztahu znamená jít s ním kus cesty. V duchu Kristova podobnosti to znamená nabídku košile i kabátu, práci a vzájemnou pomoc na společné věci. Ve vztahu s Bohem to není jiné. Za Hospodinem je nutné přijít, ne si o něm jen doma přemýšlet a mrknout na pořad o něm v televizi. Církev se rodí ze setkání dvou neb tří a Krista, jenže ty dva neb tři si nevybíráme, stejně jako si nevybíráme Boha.

Chci-li nyní poděkovat, pak patří mé díky především těm, kteří neutíkají ze vztahů. Díky Vám, kteří dokážete být s druhými, i když nejsou a nejednají podle vašich představ, díky vám, kteří se setkáváte s Bohem, ač to znamená

konfrontaci s jeho nároky. Právě vaše vzájemnost dokáže nést, bránit panice, dávat rozvahu. Naše břemena totiž druzí dokáží nést paradoxně právě proto, že jsou jiní a odlišní od našich představ. Kdyby byli podle našich představ, pod našimi břemeny by se zhroutili.

Poděkování

Samozřejmě mi nyní před očima defilují sestry a bratři, kteří se sboru v době pandemie vzdálili nebo jej opustili. Stále doufám, modlím se, aby tomu tak nebylo navždy. V tuto chvíli chci ale především Bohu děkovat za ty, kteří tento sbor svými vztahy nesou. Také o práci chci nyní mluvit. *Ora et labora*, modli se a pracuj, říká jeden starý latinský recept na církve. A pracovitost a ochota pomoci je to, co mi v tomto sboru stále ještě „bere dech“. V minulém kalendářním roce jste na sborových brigádách a dobrovolné práci odpracovali v cca deseti lidech 70 dní, to jsou tři pracovní měsíce! Mrzí mne ale, že mnoho schopných rukou při společné práci chybí. Je to škoda, neb ne jeden vztah by právě při společné práci mohl přirozeně vzniknout, obnovovat se a růst. Trochu nešikovně to lidem připomínám, vyvolává to pohoršení, některé to uráží. Já mám ale za to, že v kontextu právě řečeného ochuzují lidé svou nepřítomností na společném díle především sami sebe.

Děkuji Bohu i za hudebníky, kteří hrají nám i Bohu k radosti, děkuji za pracovité presbytery, za učitele nedělní školy. Z hloubi mého srdce vychází pak poděkování za sestru kurátorku, za její klid, rozvahu, ochotu pomoci, orientaci v církevní problematice, za její zájem a lásku k tomu to sboru i k této církvi. Nově zvolené staršovstvo má za sebou dva roky ze šesti. Každý ze staršovstva má nějaký úkol, a byť došlo k ve složení staršovstva k personální změně, mám za to, že staršovstvo tohoto sboru pracuje nyní dobře, bez zbytečných sporů, věcně a obětavě.

Kartotéka

Ve věci počtu členů sboru jsme po letech poprvé rostli, neb křtem a přistěhováním přibýlo více lidí, než kolik nás opustilo. Přesto je mi v tuto chvíli smutno, neb loni zemřela Radislava Jeníková, po které se mi moc stýská. Ke konci roku 2021 jsme tak měli 200 členů, tento počet je dán revizí kartotéky v roce 2020, která zeštíhlila sbor na okruh lidí, kteří ve sboru vedeni být chtějí a snad i vnímají povinnosti z toho plynoucí. Bohužel evidujeme 23 lidí, kteří navzdory připomínce neplatí salár; salár je pak spolu s aktivní účastí na bohoslužbách podmínkou k udělení volebního práva, které mělo na koci loňského roku 102 členů.

Bohoslužby a katecheze

Bohoslužby se jakoby v loňském roce vytratily ze sborového života. Vyplyne to prostým srovnáním s rokem před pandemií. Počet bohoslužeb zůstával navzdory epidemiologickým opatřením podobný (přes 50), ale v průměru přicházelo o 25 lidí méně. Přitom bohoslužby jsou nejen místem setkávání (s lidmi a s Bohem), ale také místem vzdělávání. Žijeme ve světě přeplněném informacemi, jejichž kvalita je však často sporná. Žijeme také v době hektické. Rychle věci soudíme, rychle zaujímáme postoje, rychle si o lidech děláme názor, často na základě jednoho vjemu, letmého pohledu, náhodné informace. Biblická zvěst, víra, dějiny církve, to vše je na pranýři víc než kdy dříve. Jedním z důvodů je neznalost dané problematiky, cizí a neznámé se snadno stává obětí negativních kampaní. Křesťanství je v dnešní Evropě bohužel cizí a neznámé. Krom vzájemného sdílení a přátelství by proto měli křesťané vystupovat i na venek, a to nikoli jen charitativní službou, ale také svými znalostmi, bojem proti povrchnosti ve věcech křesťanské víry a tradice. I proto ve výběru textu kázání uplatňuji i nadále *lectio continua*, tedy postupné čtení a výklad biblických celků, které pomáhá vnímat návaznost a souvislosti. I proto mne těší váš zájem o biblická povídání, o katechezi skupinovou či individuální, často ekumenického charakteru. V loňském pandemickém roce jsme se zabývali Ježíšovým uzdravováním v Markově evangeliu a příběhem praotce Jákoba, v obou případech jsme se bránili stereotypnímu vnímání a objevovali nové souvislosti obtížných biblických textů. Snažili jsme se také porozumět rozdílné spiritualitě církví či náboženství, ať už s pomocí filmových dokumentů či přednášek hostů.

Ostatní

Do mé zprávy by nyní patřilo mnoho dalších aktivit a oblastí sborového života. Těžko je však na základě dvou covidových let hodnotit. Statistiku budete mít možnost nahlédnout na webových stránkách sboru, já ale doufám, že jde o pouhá čísla zkeslená pandemií a nikoli o predikaci budoucnosti. Stále věřím, že se vrátíme k hojně navštívenému ekumenickému setkávání při nejrůznějších příležitostech, že náš sbor bude opět hučet jako úl při sborových dnech, svátcích a bohoslužbách. Že ve sboru pokřtěné děti dorostou do hodin Základů křesťanského náboženství, že střední generace najde čas v uspěchané době, že generace starší bude mít i nadále čas ke společným výletům, vandrům a dobrodružstvím. To vše s vámi a pro vás jako farář plánuji a těším se na společně strávený čas. Bohu za Vás díky.

V Lysé 20. března 2022

farář *Lukáš Pešout*

Součástí zprávy jsou i tabulky sborových aktivit za rok 2021.